

Hyvösen lastenkodin hyvää kohtelua koskeva suunnitelma

Nuorten opas

(laatineet Kia Kastari ja Petra Mikola yhdessä lastenkodin nuorten kanssa)

31.5.2023

61 b § Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma

- Lastensuojelulaitoksessa, jossa sijoitetun lapsen hoito ja huolenpito järjestetään, laaditaan yleinen hyvää kohtelua koskeva suunnitelma osana omaavalvontasuunnitelmaa
- Nuorten opas on tehty yhdessä lastenkodin nuorten kanssa ja siihen on kerätty nuorten kokemuksia hyvästä kohtelusta sekä ajatuksia siitä, miten hyvä kohtelu turvataan mahdollisten rajoitustoimenpiteiden aikana
- Nuorten opas käydään kaikkien nuorten kanssa läpi ja sitä päivitetään tarvittaessa
- Osastoltasi löytyy hyvää kohtelua koskeva suunnitelma kokonaisuudessaan ja voit koska tahansa halutessasi perehtyä siihen itsenäisesti tai yhdessä ohjaajan kanssa

Mitä hyvä kohtelu on?

- Tasa-arvoista erilaisuuden huomioivaa kohtelua
- Ei syrjitä sukupuolen, ihonvärin, sairauksien tai rajoitteiden takia
- Kaikkien kanssa toimeen tulemista ja tunteiden huomioimista
- Ohjaajien ja lasten välistä kunnioitusta
- Sääntöjen noudattamista, ystävällisyyttä ja hyviä käytöstapoja silloinkin, kun ärsyttää
- Kuulumisten kysymistä, tervehtimistä kiittämistä, anteeksi pyytämistä
- Sellaista kohtelua, mitä toivoo itse muilta

Mitä turvallisuus on?

- Ei tarvitse pelätä näyttää omaa itseä tai omia tunteita
- Kasvatuksellisia sääntöjä, kuten se että pitää ilmoittaa myöhästymisistä
- Rakenteellisia asioita, kuten paloturvallisuuden huomioiminen ja hälytysjärjestelmät
- Teräesineet pidetään lukkojen takana
- Keskustellaan ja huolehditaan siitä, että kaikilla on kaikki hyvin
- Lemmikkejä voi vieraillla, mutta ohjaajat varmistavat, etteivät ne lähesty nuoria, jotka pelkäävät eläimiä
- Rauhallisuutta
- Kiusaamiseen tai epäasialliseen käytökseen puuttumista

Mitä itsemääräämisoikeus on?

- Oikeutta päättää omista asioista tai ilmaista mitä itse haluaa
- Oikeutta yksityisyyteen
- Itsemääräämisoikeutta kunnioitetaan sillä, että perustellaan tehdyt päätökset

Mihin omiin asioihin voit vaikuttaa?

- Oman huoneen sisustaminen
- Keihin ihmisiin on yhteydessä
- Jatko-opinnot ja tulevaisuus
- Hyvöessä voi keskustella ohjaajien kanssa asioiden tekemisestä toisella tavalla ja perustella omaa näkemystä

Säännöt ja toimintatavat Hyvösessä

- Voi olla osastojen omia ja talon yhteisiä sääntöjä
- On tärkeää, että tietyt säännöt pidetään yhteisinä, kuten se, mihin aikaan vierailuajat osastoilla päättyvät
- Ruokailuihin liittyvät säännöt esim. pöydän ääressä syöminen tai se, ettei herkkuja syödä päivällisen sijaan
- Sisääntuloajoista ja muista sovituista asioista täytyy pitää kiinni
- Puhelimeen pitää vastata
- Huone täytyy siivota viikoittain
- Kunnioitetaan toisia

Hyvösen säännöt

- Kohtelemme toisiamme kunnioittavasti. Me emme kiusaa. Väkivalta ja uhkailu on ehdottomasti kielletty.
- Käytämme asiallista kieltä ja muistamme hyvän käytöksen.
- Huolehdimme yhteisistä tavaroista ja ympäristöstä.
- Yhteiset ruokailuajat ovat itseämme ja toisiamme varten. Silloin emme käytä puhelimia ym. laitteita.
- Emme kuvaa toisiamme ilman lupaa emmekä julkaise "somessa" toisia ihmisiä loukkaavaa materiaalia.
- Menoista sovitaan aikuisten kanssa.
- Aikuiset ovat lapsia varten. Aikuisilla on vastuu huolehtia lasten hyvinvoinnista ja turvallisuudesta.
- Sovitusta asioista pidetään kiinni.
- Hyvönen on päihteetön laitos. Myöskään tupakkatuotteita tai energiajuomia ei pidetä osastolla näkyvillä.
- Vierailijat ovat tervetulleita, kunhan se ei häiritse muita lapsia tai aiheuta turvattomuutta.
- Oma huone on lasta varten. Muiden lasten ja aikuisten tulee kunnioittaa tätä.
- Toimisto on aikuisten työtila. Muista varmistaa, että aikuinen on valmis ottamaan sinut vastaan.
- Näiden sääntöjen lisäksi jokaisella osastolla on omat käytäntönsä koskien oman osaston nuoria. Nämä käytännöt ovat nähtävillä jokaisella osastolla.

Kasvatus ja huolenpito Hyvösessä

- Annetaan huomiota ja valvotaan
- Huolehditaan ravinnon saannista, herätetään ja motivoidaan kouluun, varmistetaan nukkumaan menoa, autetaan siivoamisessa ja läksyissä
- Selitetään asioita, joita ei ymmärrä
- Kuunnellaan ja kysytään kuulumisia
- Näytetään suuntaa, ohjataan pois haitallisesta käytöksestä ja tuodaan uusia ajatus- ja toimintamalleja
- Vaikka mokaa niin hyväksytään ja tuetaan seuraavalla kerralla toimimaan paremmin
- Kasvatetaan luottamusta omiin kykyihin

Miten hoidon yksilöllisyys toteutuu?

- Ruokarajoitteet huomioidaan
- Ei tuoda lemmikkejä tilaan, jossa on niitä pelkääviä nuoria
- Kannustetaan tuomaan omia tarpeita esille
- Kommunikoidaan tarvittaessa eri kielillä
- Kaikki osastolla on yksilöitä, joita kohdellaan tasa-arvoisesti

Miten itsenäistymiseen tuetaan Hyvösessä?

- Itsenäistymiseen tarvittavien taitojen, kuten ruoanlaiton, siisteyden ylläpitämisen ja itsenäisten heräämisten harjoittelua
- Aletaan hyvissä ajoin harjoitella taloudellista ja järjestelmällistä elämäntapaa
- Annetaan neuvoja ja valmistetaan tulevaan
- Ohjataan tekemään asioita itse sen sijaan että tehdään puolesta

Rajoitustoimenpiteet

- Yleisimmät Hyvöessä käytössä olevat rajoitustoimenpiteet ovat liikkumisvapauden rajoitus (LVR), yhteydenpidon rajoitus (YPR) ja henkilönkatsastus (huumausaineseula tai puhallutus)
- Rajoitustoimenpiteillä puututaan aina nuoren oikeuksiin, joten niitä tulee aina käyttää viimesijaisena keinona ja pyrkiä ratkaisemaan haitallinen toiminta ensisijaisesti keskustelulla
- Rajoitustoimenpiteitä ei käytetä rangaistuksina vaan niillä pyritään esim. mahdollistamaan keskusteluyhteys tai takaamaan nuoren turvallisuus
- Rajoitustoimenpiteitä ei käytetä automaattisesti esim. hatkan jälkeen vaan niiden tarvetta arvioidaan aina tilannekohtaisesti
- Liikkumisvapauden rajoituksen aikana pyritään tarjoamaan tavallista arkea muun muassa mahdollistamalla ulkoilut ja koulunkäynti osastolla mahdollisuuksien mukaan

Rajoitustoimenpiteestä kertominen

- Rajoitustoimenpiteen käytöstä kerrotaan nuorelle rauhallisessa ja turvallisessa tilanteessa kahden kesken
- Rajoitustoimenpiteen käyttö pitää aina pystyä perustelemaan
- Henkilökunta kertoo valitusprosessista rajoituksen läpikäynnin yhteydessä ja varmistaa, että nuori tietää saavansa tukea mahdollisen valitusprosessin eteenpäin viemiseksi
- Yleisimmistä Hyvöissä käytettävistä rajoitustoimenpiteistä liikkumisvapauden ja yhteydenpidon rajoittamispäätökset ovat valituskelpoisia
- Rajoitustoimenpiteestä keskustellaan huoltajien kanssa ja heidän mielipiteensä selvitetään